

Warszawa, 5. 08. 2014 r.

I.534.27.2014.AJK

**Pan
Bartłomiej Sienkiewicz
Minister Spraw Wewnętrznych**

ul. S. Batorego 5
02 – 591 Warszawa

Konwentowny Serwie Ministrze

Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają skargi od polskich obywateli mieszkających za granicą dotyczące problemu, jaki napotkają oni w trakcie wpisania swoich imion i nazwisk zawartych w zagranicznych aktach stanu cywilnego do polskich ksiąg stanu cywilnego. Problem ten wynika z faktu, iż w niektórych alfabetach, w tym m.in. w alfabecie irlandzkim, nie występują polskie znaki diakrytyczne, takie jak np. „ł”, „ś”, „ć”, etc. W związku z powyższym polskie imiona i nazwiska zawarte w dokumentach wystawionych przez zagraniczne urzędy stanu cywilnego w pewnych przypadkach nie zawierają tego typu liter. W konsekwencji, **obywatel chcący dokonać w polskim akcie stanu cywilnego sporządzonym na podstawie aktu zagranicznego uzupełnienia polegającego na uwzględnieniu w swoim imieniu bądź nazwisku (lub imieniu lub nazwisku swojego dziecka) polskich znaków diakrytycznych zmuszony jest w chwili obecnej do występowania na drogę sądową przewidzianą w art. 31-33 ustawy z dnia 29 września 1986 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1264 ze zm.; dalej: Prawo o aktach stanu cywilnego). Tego typu procedura odbierana jest przez skarżących jako zbędna oraz nadmiernie uciążliwa.**

Zgodnie z ogólną zasadą przyjętą w doktrynie oraz orzecznictwie w obowiązującym stanie prawnym, transkrypcja (umiejscowienie) zagranicznego aktu stanu cywilnego w urzędzie stanu cywilnego w Polsce, o której mowa w art. 73 Prawa o aktach stanu cywilnego, polega na odwzorowaniu treści zagranicznego aktu stanu cywilnego, co oznacza

wierne i literalne przepisanie treści tego aktu. Co do zasady, przyjmuje się więc, iż niedopuszczalna jest jakakolwiek modyfikacja treści zagranicznego aktu stanu cywilnego. Taki pogląd, w odniesieniu do zmiany brzmienia nazwiska, został wyrażony m.in. w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 15 lutego 2013 r. (sygn. akt II OSK 70/12), w którym sąd ten uznał, iż: „wpisanie zgodnie z brzmieniem do polskich ksiąg stanu cywilnego aktu stanu cywilnego sporządzonego za granicą wyłącza dopuszczalność zastosowania trybu sprostowania przez kierownika urzędu stanu cywilnego. Kierownik urzędu stanu cywilnego nie może w ramach tego postępowania ingerować w treść zagranicznego aktu stanu cywilnego, nie może rozstrzygać o brzmieniu nazwiska”.

Jednocześnie, na uwadze należy mieć również stanowisko Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, zawarte w wyroku z dnia 14 czerwca 2010 r. (sygn. akt IV SA/Wa 398/10), w uzasadnieniu którego uznano, że: „(...) dopuszcza się wpisanie przy dokonywaniu transkrypcji, nazwiska w odniesieniu do obywatela polskiego z uwzględnieniem znaków diakrytycznych: ę, ą, ć itd.”. Z orzeczenia tego wynika, iż w opisanym przypadku mamy do czynienia z wyjątkiem od ogólnej zasady sprostowania treści aktu cywilnego na drodze sądowej, o której mowa w art. 33 Prawa o aktach stanu cywilnego.

Jak wynika z powołanych orzeczeń sądowych, powyższa kwestia budzi wątpliwości interpretacyjne, co w ocenie Rzecznika, nie sprzyja budowaniu w obywatelach zaufania do państwa prawa funkcjonującego w oparciu o jasne i zrozumiałe normy prawne.

W omawianym kontekście na szczególną uwagę zasługuje propozycja Ministerstwa Spraw Zagranicznych zawarta w skierowanym do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych piśmie z dnia 22 marca 2013 r. dotyczącym uwag do projektu założeń projektu ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego (znak: BDG.0240.174.2013/2; pkt 5 pisma odnoszący się do części III pkt 4.1 wzmiankowanego projektu). Rzecznik Praw Obywatelskich w pełni popiera wyrażony we wzmiankowanym dokumencie postulat Ministerstwa Spraw Zagranicznych polegający na wprowadzeniu do Prawa o aktach stanu cywilnego możliwości polegającej na uzupełnianiu imion i nazwisk w aktach stanu cywilnego sporządzonych na podstawie umiejscawianych aktów zagranicznych o polskie znaki

diakrytyczne, nieuwzględnionych w zagranicznych aktach stanu cywilnego, bez konieczności wkraczania przez obywateli na drogę postępowania sądowego.

Mając na względzie powyższe, działając w oparciu o art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o przedstawienie Rzecznikowi stanowiska w niniejszej sprawie.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich